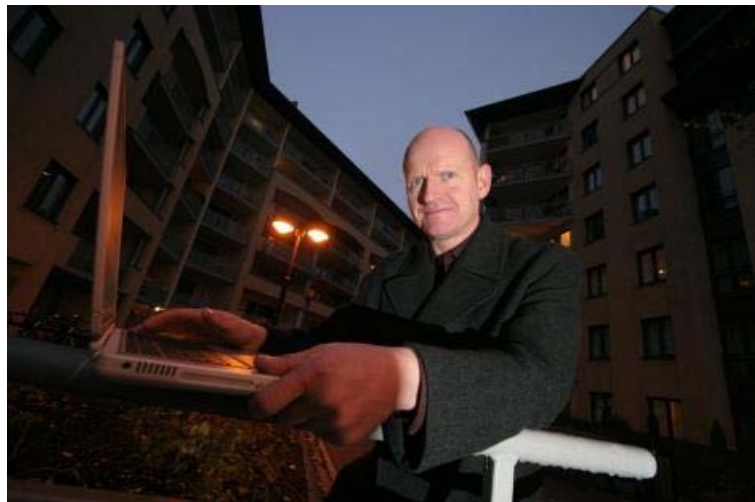

Fiberkampen utenfor stueveggen din

Med lynraske fiberkabler skulle det nye og monopolfrie bredbåndsriket bygges av kraftselskapene. Nå lager de nye monopol på fiberlegging og innhold på portalene.

EKSPERTEN: Bjørn Rønning har som konsulent jobbet for mange av de største bredbåndsaktørene og teleoperatørene i Norge. Som leverandør i NetNordic har han engasjert seg i bynettutviklingen og kampen for åpne fibernett.
Foto: Trond Heggelund

Se deg nøye omkring neste gang du går til butikken eller er på en rusletur i nærmiljøet. Har du lagt merke til at det er hensatt svære kabeltromler med røde eller grønne plastrør? Er det blitt gravd opp mange nye kabelgrøfter i ditt lokalområde?

Dersom du svarer ja på disse to spørsmålene – så er det stor sjanse for at et kraftselskap eller en annen operatør jobber for å bringe fiber og dermed også lynraskt bredbånd hjem til din stue.

Må være først

I skyggen av Get (UPC) og Telenors Canal Digital, som leverer bredbånd og TV-signaler via koaks- og kobberkabler, jobber nå kraftselskapene på spreng med å rulle ut fiber over store deler av Norge. I hvert fall i de områdene der det bor mest folk.

Når et av kraftselskapene har gravd ned en fiberkabel i ditt nærområde, så har de effektivt hindret konkurrenter i å gjøre det samme. Det vil nemlig bli ulønnsomt. Derfor er det kjempeviktig for operatørene å være først ute med å legge fiberen i jorda.

En lys monopol-idé

Kraftselskapet Lyse var 18. september 2002 først ute i det norske markedet med å tilby et reelt alternativ til bredbånd via kobberkabler fra Telenor. Med lynraske fiberkabler skulle det nye og monopolfrie bredbåndsriket bygges! Dette poengterte daværende Lyse Tele-direktør Toril Nag i forbindelse med lanseringen og senere gjentok hun det samme flere ganger i media.

Ikke lenge etter lanseringen bestemte Lyse Tele i det stille at de ville ha total kontroll over hvem som skulle få mulighet til å legge ut innhold og tilby tjenester via bredbåndsportalen til selskapet.

Ikke valg

Fem år etter lanseringen av fibernettverket, får ikke Lyse-kundene selv bestemme hvem de kan kjøpe innhold og tjenester av via Lyseportalen Altibox.no. Kundene kan for eksempel ikke velge tjenester fra konkurrerende leverandører. Dermed har den ironiske situasjonen oppstått at Telenors monopolutfordrer har innført et nytt monopol.

Dette er dagens toppsjef i Lyse Tele, Eirik Gundegjerde, fullstendig klar over. Han har jobbet lenge i Lyse-organisasjonen, og var tidligere utviklingssjef i Lyse Tele AS, der han ledet den teknisk avdelingen for bredbåndstjenestene.

Tekst:

- [Trond Heggelund](#)
- Publisert: 03.04.2007 10:06

Monopolselskaper med lukkede fibernett/portaler

- Bykle Breiband
- Dalane Breiband
- Etne Elektrisitetslag
- Energiselskapet Buskerud
- Finnås Kraftlag
- Fitjar Kraftlag
- Fredrikstad Fibernett
- Haugaland Kraft
- Hadeland Energi Bredbånd
- Klepp Breiband
- Kragerød Energi
- Kvinnherrad breiband
- Lier Fibernett
- Lofotkraft
- Lyse Tele
- Midtvest Bredbånd
- NTE Bredbånd
- Notodden Energi
- Sandefjord Bredbånd
- Skagerak Energi
- Skånevik Ølen Kraftlag
- Sola Bredbånd
- Suldal Elverk KF
- Sunnhordaland Kraftlag
- Tysnes Kraftlag
- Vesterålskraft bredbånd
- Viken Fibernett

Alle disse selskapene er tilsluttet Altibox.no, som eies og driftes av Lyse

Kritiseres av myndighetene

EU sa i forrige uke at nasjonale telemyndigheter (i Norge er dette Post- og teletilsynet) skal kunne bestemme at telenett og tjenester skal ligge i ulike selskaper.

EU-kommisjonen er dessuten for at nett og portaler skal være åpne, slik at kundene skal kunne velge de beste tjenestene fra konkurrerende tilbydere. På den måte vil det bli bedre konkurranse innen eksempelvis bredbåndssektoren.

Men hos det tidligere monopolhatende Lyse Tele har de overhodet ingen slike planer. Dette til tross for kritikk fra Post- og teletilsynet (se egen undersak). Også mange andre aktører i det norske bredbåndsmarkedet - blant annet medlemmer i den ferske Bynettforeingen - har kritisert Lyse Tele for at de ikke har åpne nett.

Vil ikke åpne opp

- Vi vil ikke åpne fibernettet eller Altibox.no-portalen for hvilken som helst tilbyder av innhold eller tjenester. Vi har valgt å kjøre en stram, men klar linje på det. **Vi ser ingen gode og økonomisk fordelaktige forretningsmodeller med åpne løsninger.** Det er så enkelt at dersom vi skulle ha åpnet nettet og portalen ville det ikke ha blitt noen videre fiberutbygging fra vår side. Vi ville rett og slett ikke hatt råd til det, sier Eirik Gundegjerde i Lyse Tele (tittel??).

Med 26 partnere har Lyse Tele på fem år blitt Norges mektigste fiberoperatør (se faktaboks om monopolselskaper med lukkede fibernett/portaler). Til sammen har denne grupperingen rundt 60.000 kunder som er koblet opp mot Altibox.no.

I det siste har det pågått en kraftig utbygging av Lyse Tele og deres partnere. Lyse Teles løsninger strekker seg stadig nordover, og de er nå via partnere etablert i Loftoten og Vesterålen.

Frihet til å velge

Men i Nord-Norges største by, Tromsø, er de ikke enige i Lyse Teles monopoltankegang. Derfor har de valgt å lage en åpen og veldig fleksibel fiberløsning.

I lukkede nett er det til sammenlikning operatøren som bestemmer hvilken internett-, telefon- eller TV-tjeneste som skal distribueres. Borettslag, sameier eller bedrifter som tegner avtale med lukkede nett, binder dermed også sine brukere til et begrenset tilbud – uten noe særlig konkurranse.

- Da vi startet opp i fjor sommer var ikke den lukkede monopolløsningen noe alternativ for oss. Vi vil ha et åpent nett av to årsaker. Det ene er at kunden skal ha frihet til å velge innhold og tjenester til den beste prisen. Det andre er at Troms Kraft ikke vil drifte tjenester, men kun rulle ut fibernettet og drifte dette. Vi har bestemt oss for å gjøre det vi er best på. Hva fibernettet skal fylles med, det får andre aktører ta seg av, sier Erling Dalberg, som er administrerende direktør i Troms Kraft Fiber.

Starten på en ny trend

Dermed har Troms Kraft Fiber stilt sin portal Tromsbynett.no til disposisjon for mange konkurrerende tilbydere. I forrige uke kunne kundene eksempelvis velge mellom 11 internettjenester, seks telefontjenester og fire TV-tjenester.

Dalberg mener at dette bare er starten på en utvikling der kundene i større grad enn hos Lyse Tele og deres allierte, velger og forkaster leverandører etter hvor gode og billige tjenester de har.

I fremtiden ser han for seg at flere lokale aktører skal fylle fibernettet i Tromsø by og omheng med spennende innhold og tjenester. Dette kan kun stimuleres ved at fibernettene er åpne for tilbydere, hevder Dalberg.

Kan virke dyrt - men er billig på sikt

Minuset med løsningen til Troms Kraft Fiber er at den kan virke svært dyr når familier skal ha fiberen inn i huset. **Da må de ut med 18 000 eller 28 000 kroner i etableringskostnader, avhengig av hvor de bor.** Det påløper ikke månedlige kostnader.

På grunn av at en del mulige kunder har ment at engangsbeløpet er høy, har de nå tilbudt en finansieringsordning via en lokal bank. Uansett mener direktør Erling Dalberg at deres prisstruktur på sikt er det billigste for fiberbrukeren.

- Innlåsnings tidsalder er over

Tele. Det er verd å merke seg at foruten Stavanger og Oslo, så holder de fleste operatørene på listen til på mindre steder.

Selskaper med åpne fibernett/portaler

- Troms Kraft Fiber, Tromsø
- Hafslund, Oslo
- Losbynett, Kristiansand

Nordiske selskaper med åpne fibernett/portaler

- NEAS, København
- Gothnet, Göteborg
- OpenNet, Stockholm

I lag med Hafslund i Oslo betyr dette at de fleste av Nordens største byer satser på åpne fiberløsninger.

Åpene fibernett og portaler, mangfold og valgfrihet kommer til å bli en ny folkebevegelse.

Dette tror Bjørn Rønning, som er direktør for profesjonelle tjenester hos leverandøren NetNordic. Bredbåndsekspernten, som tidligere har vært frittstående konsulent for Telenor og mange andre teleoperatører, mener at Lyse Tele må innse at innlåsningens tidsalder er over.

Nå jobber Rønning i NetNordic med å levere teknologi og utstyr som gjør det lett for Troms Kraft Fiber å administrere både fibernettet og portalen slik at nye tjenesteleverandører lett kan komme til.

- Løsningen er basert på PacketFronts åpne bredbåndsarkitektur, som gjør det mulig for mange tjenesteleverandører samtidig kan levere triple play-tjenester til ulike abonnenter i samme fibernett. Alle brukere kan dermed fritt velge de tjenester de vil ha, sier Rønning.

© 1995-2007 Ingeniørforlaget AS - Teknisk Ukeblad - <http://www.tu.no/data/article84262.ece>

Innholdet i utskriften er vernet etter åndsverklovens regler.

Utskriften er kun til privat bruk og kan ikke benyttes på annen måte.

Kopiering eller spredning av innholdet krever avtale med rettighetshaver eller Kopinor.